

הקובע מזוזה מברך :

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וציונו לקבוע מזוזה :**

ברוך

עיון תפלה

לקבוע מזוזה. בהשקפה ראשונה אין טעם ללשון זה, כי מזוזה הוא שם ללחי השער והבית
מקום קביעות פרשיות אלה (פסאס), א"כ באמרנו לקבוע מזוזה חסר עיקר הדבר מה זה נקבע
בלחי, ואם רגיל על לשוננו לקרוא בשם מזוזה את הקלף הכתוב בשתי פרשיות התורה [שמע והי'
אם שמע], הנה הוא כענין וטהני קמח [ירמי' י"ג] שלא יטחון האדם הקמח רק הגרעינים היו
נעחנים, אבל נאמר וטהני קמח ע"ש סופו, ככה הקלף הזה הכתוב בשתי פרשיותיו כדי לקבועו
במזוזת הפתח נקרא בשם מזוזה ע"ש סופו, אבל בשעת קיום מצות קביעת הפרשיות אלו במזוזת
הפתח אין ללשון לקבוע מזוזה שום כוונה והבנה כלל. לכן יראה לדעתי בזה לומר ששם מזוזה הוא
מש"ש זיו, שענינו התנועה, כמורגל ברכותינו ואינו זו מש"ש, שמה יזיו עפר, והיא מלה עברית
מן וזיו שדי [תהלים פ'] שהוא תאר לבדלי חיים המתנועעים ממקום למקום (רעגענדעס), ונקראו
לחי השער והבית בשם מזוזה א"ש ע"ש תנועת הדלת בהם הסבוכה עליהם תמיד, א"ש על תנועת
האדם בהם תמיד בין בביאתו בין ביציאתו, וכל פינות שהוא פונה היא בהם (כמו שנקרא הלחי
העליון שעל הדלת בשם משקוף ע"ש החלון שעל פתח הבית כדי להשקיף ולהביט מתוכו, כמ"ש הראב"ע
בפ' בא, שכלת משקוף מגזרת חלון, שכן הוא המנהג בכל ארץ ישמעאל שיש חלון על פתח הבית),
וזיונו ה' שכל תנועותינו נקבע בלבבנו אחדות ה' ואהבתו וקבלת מצותיו, כי האדם הוא בעל תנועה
תמידית מלד הרכבתו משני עקרים הפיכים, מחומר ונפש אשר בהם תלויים הטוב והרע שבמחשבותיו
ובמעשיו, כי מלד נפשו הוא נוטה לטוב, ומלד חומר אל הפיכו, לכן אינו עומד כל היום תמיד
על מעמד ומלך אחד אבל תמיד הוא בתנועה, פעם כך ופעם כך, כאשר תמשול הנפש המשכלת
באדם והלב שוקט מרגשת יצרו הרע ימלא טוב טעם ודעת בהטיית כל רעיונותיו לבחור בדרכי
התורה ומצותיה, יחפץ בטוב ומואס בגלולי יצרו, וכאשר להיזר שמלד חומר בוערות בקרבו
בעלות להב החמדה בלבבו ותבער בו אש התאוה וכיוצא, אז ישכח התורה ומצותיה ויחשך נגה
הנפש, וענני דמיונות שוא יכסו את אור שכלו, ויסירו את הנפש המשכלת מהיות גבירה, ויקחו
משענת ממשלחה, וימהרו לעשות האולת, הפך התכלית המיועדת לאדם. ואחרי שכל מעשי האדם
תלויים בתנועה זו, בין תנועה הנפשית והחומרית, לכן באתה התורה להרים קרן ממשלת נפשו בו
להטות כל תנועותיו אל תנועה הנפשית לבדה, וזויתה להשכין שם הנכבד והנורא במקום התנועה
[ר"ל במזוזת הפתח], פרשת אחדות ואהבת ה' ושמיעת מצותיו, וזוה יש ביד האדם מטה עז
להכריח בו כל כחות נפשו, שלא יכרע אל תנועה החומרית ולפעול כפי יצר הלב, זולתי אל תנועה
הנפשית כאשר תצוה התורה, כי אם תראה הנפש במזוזת הפתח את השם הנכבד באמת ותגש
בלבבו ויחרד מיראת הכבוד העליון המצוירת לפניו, ותמשל יראתו על הנפש כולה ממשלה חזקה,
ותאסר כחותיה ואורחותיה כולם לעבודת ה', וייבש בעצמו להקל בכבוד העליון אשר על כתפו
ישכון, ולהטות עצמו אל תנועה החומרית, ולא יחשוב לא ידבר ולא יעשה דבר כ"א בדבר האמת בדרכי
התורה, כי איך ימלאנו לבו לעשות רע אפילו בסתר, היסתר איש במסתרים ואנכי לא אראנו נאום
ה', ואיך ידבר סרה אפילו בדרך חידה ואין מלה בלשוננו ה' יודע כולה, ואיך יחשוב סרה בלבו
וכל יצר מחשבות מבין ה', הנה התכלית האמתית המכוון בקביעת פרשיות אלה במזוזת הפתח היא
לשום מתג ורסן אל כחות החומר כל יהרסו בתנועותיהן הרעות, אבל להיות קיים תמיד על מצב אחד,
והיא בתנועה הנפשית, לכן תקנו מסדרי הברכות לקבוע מזוזה, ר"ל לעשות קביעות תמידיות אל
כל תנועותינו (פעסטען קארראקטער או בעזיטלען). אללען רעגונגען דעם גייסטעס איינער הויפטאייגענשאַפֿט
או אונטערארדנען אונד נאך רעליגיאָזען גרונדזאַטלען או בעשטיממען). ולפי"ז מצות קביעת מזוזה
דומה בענינה אל מצות הנחת תפלין, כמו שכתפלין לא תקנו הברכה לקשיר התפלין כמ"ש בתורה וקשרתם,
כי אז היה המכוון דברגע קשירת התפלין י"ח, אבל תקנו להניח תפלין, להורות על חיוב הנחתן כל
היום, כל נסיה דעת מן הפנות הנכבדות המכוון אלינו בפרשיותיהם, ככה אין קיום המצוה נגמרת
ברגע קביעת הפרשיות במזוזת הפתח, כי אמנם חיובה עלינו תמידית, שכל ביאה ויציאה נלייר
בלבבינו הצור הנכבד והקדוש, להיות כל עמלינו לעלות מיום אל יום עד שנבא אל מדרגת אהבה ה'
ועובדיו, עד שיסורו כל תבונות הנפש אל משמעתו, לשכר דלתות קדושה ולגדע בריחי ברזל שיש
בין

הלובש מלבוש חדש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם מלביש ערמים :

על רעם וסער ורעם :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שפחו וגבורתו מלא עולם :

על שמועות טובות לו ולאחרים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הטוב והמטיב :

על שמועות רעות :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בין האמת :

על ריח עץ :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא עצי בשמים :

על ריח עשב :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא עשבות בשמים :

על ריח פרי :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הנותן ריח טוב בפרות :

על ריח בשמים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מיני בשמים :

על שמן אפרסמון :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא שמן ערב :

הפודה כרס רכעי שלו מדרך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו

על פדיון כפרם רבעי :

כל

עיון תפלה

היגר בדרך לבו, להכריע בו קמיו שמלך חומריותו, ולדכא תחת רגליו כל כחות התאווה ואורחותיה המתפרצים בנפש, ולתכלית הגדול הזה תקנו קדמונינו להניח היד במזווה בלאתם ובואם, כאמרם [בע"א י"א] חזי מזוזתא אפתחא אותיב ידיה עלה והתפלל ה' ישמור לאתי ובואי [ומן התימה שכתשו' ר"ע איגר סימן נ"ח כ' שאין להנחת יד במזווה מקור בש"ס] שבכל תנועותינו נהיה שמורים כל יתחמץ הלב בשאור חמדת העולם. לכן נוסח הברכה ג"כ לקבוע מזווה, שהמכוון בו לעשות קביעות אל כל תנועותינו, והוא חיוב תמיד כפי המבואר. והכי איתא במכדרש"י פקודא למקבע ב"כ מזווה לתרעי' דלא ינשי ב"כ דוכרנא דקב"ה לעלמין ודא איהו בכנוונא דלינת כד"א וראיתם אותו וזכרתם את וכו'. כיון דחמא ב"כ האי דוכרנא אידכר בגרמיה למעבד פקודא דמאריה. ובתשו' ר"ע איגר סימן ע' כתב שההולך מביתו לעסקיו בשוק שעות הרכה, אפשר דכשחזור לביתו לריך לברך על המזווה, כי עכשיו יתחדש עליו החיוב כביוצא מסוכה, וכפושט עליחו :

נובר